

7.12.2016

Julkinen - Public

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntö 7.11.2016, LVM/1042/03/2015

Luonnos postilain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on 7.11.2016 pyytänyt Posti Oy:ltä (jäljempänä "Posti") lausuntoa postilain uudistamista koskevasta luonnoksesta. Posti viittaa aikaisempiin lausuntoihinsa ja esittää lisäksi näkemyksensä seuraavaa.

Postin keskeiset viestit

- Postin mielestä on myönteistä, että postilain velvoitteita kevennetään asiakkaiden tarpeiden muuttuessa ja jaettavan postin määrän vähentyessä voimakkaasti digitalisaation vuoksi. **Postilakia pitää uudistaa tulevaisuutta varten** niin, että voidaan turvata postin yleispalvelut ja lehtien jakelu suomalaisille kustannustehokkaasti koko maassa ilman julkista tukea myös jatkossa. Markkinoiden nopea kehitys edellyttää joustavia ratkaisuja sekä ennakoitavuutta viranomaispäätöksiin.
- Yleispalvelukirjeiden jakelun **pakollinen kilpailutus** esitettyssä muodossa uhkaa nostaa asiakkaiden jakelukustannuksia ja aiheuttaa ison hallinnollisen taakan. Kilpailutus voi myös johtaa Postin henkilöstön irtisanomisiin. Jakelun kilpailutus on tarkoituksenmukaista vain, jos se luo uusia paikallisia jakeluratkaisuja ja siten alentaa jakelukustannuksia.
- Yleispalvelukirjeiden jakeluvollisuuksien **alueellinen eriyttäminen sanomalehtien varhaisjakelualueiden** mukaisesti aiheuttaa Postille merkittävän lisäkustannuksen, jos aluemäärittely tehdään noudattamatta postinumeroaluejakoa.
- Postin kykyä ylläpitää yleispalvelua ilman julkista tukea edesauttaa, että yleispalvelulle sallitaan **kohtuullinen kate**. Ehdotettu 10 %:n kate on kohtuullinen koko yleispalveluvollisuudelle laskettuna ja alan sääntelyssä tavanomainen. Muutoksen myötä hinnoittelusääntely vastaa muiden EU-maiden käytäntöä.
- Postimarkkinoiden kilpailun edistämisen ei pidä tapahtua Postin kustannuksella. **Osoiterekisterin ylläpidosta** aiheutuvat kustannukset eivät saa jäädä yksinomaan Postin asiakkaiden kannettaviksi muiden markkinatoimijoiden eduksi.

7.12.2016

Julkinen - Public

- **Kerrostalojen lokerikkojakelu** pitää mahdollistaa eurooppalaiseen tapaan. Lokerikkojakelun tulee olla selkeä pääsääntö. Lokerikkojen käyttöönotto voisi tapahtua siirtymäajan kuluessa.
- Postilain uudistuksen tavoitteena on purkaa normeja. Postin velvoitteita keventäminen on muutos oikeaan suuntaan, mutta **uudistus jää valitettavasti puolitiehen**. Lakiluonnos tuo uusia velvoitteita yleispalvelun tarjoajalle, kuten pakkokilpailutus ja velvoite sähköisen tietojärjestelmän ylläpitämisestä. Näiden lisävelvoitteiden aiheuttama lisäkustannus asiakkaille on merkittävä
- Postilain uudistuksen onnistumista on arvioitava sen perusteella, kyetäänkö sen avulla turvaamaan yleispalvelu ja hillitsemään asiakkaiden jakelukustannusten nousua.

Säätelyuudistuksen tavoitteet

Lausunnolla olevan lakiluonnoksen mukaan lakiesityksen tarkoitus on edistää digitalisaatiota sekä normien purkamista. Lisäksi postilain muutoksella pyritään tukemaan uudenlaisia ja innovatiivisia palvelukonsepteja osana henkilö-, posti- ja tavarankuljetuksia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta.

Posti katsoo, että nämä tavoitteet toteutuvat vain osittain, sillä esitys sisältää myös täysin uusia velvollisuuksia, joilla ylläpidetään vanhoja rakenteita. Posti olisi toivonut rohkeampaa säätelyn purkua. Uudet velvoitteet pakkokilpailutuksesta ja kalliita investointeja vaativan sähköisen tietojärjestelmän ylläpitämisestä sopivat huonosti normien purun henkeen ja niistä aiheutuu ylimääräistä hallinnollista taakkaa niin Postille kuin valvovalle viranomaisellekin.

Postilain muutoksella tavoitellaan sanomalehdille ongelmallisten haja-asutusalueiden jakelun varmistamista jatkossakin viitenä päivänä viikossa. Lehtien jakelua ei kuitenkaan esitetä lisättäväksi yleispalveluun, vaan sanoma- ja aikakauslehtien jakelusta sovittaisiin edelleen kaupallisiin sopimuksiin, kuten nykyisin. **Posti kannattaa esityksessä tehtyä linjausta, ettei lehtien jakelua lisätä postilain soveltamisalaan.**

Postin kannalta postilain uudistamisen tärkein tavoite on yleispalvelun turvaaminen ja jakelukustannusten nousun hillitseminen tulevina vuosina, kun viestintä siirtyy kiihtyvää vauhtia sähköisiin palveluihin. Yleispalvelua koskevan säätelyn keventämisellä turvataan yleispalvelun ylläpitäminen kustannustehokkaasti koko maassa ilman julkista tukea. Kustannusten hillitseminen edesauttaa lehtien jakelua ja samalla kaikkien fyysistä postinjakelua tarvitsevien asiakkaiden tilannetta.

Lausunnolla oleva lakiluonnos on näiden tavoitteiden kannalta oikeasuuntainen. Yleispalveluvelvollisuuden jatkaminen nykyisessä muodossaan muodos-

tuisi Postille kestävämmäksi taloudelliseksi taakaksi jakelumäärien vähentyessä. Posti toimii täysin ilman valtion tukea eikä nykyisen yleispalvelun jatkaminen julkisen tuen varassa olisi tarkoituksenmukaista.

Yleispalvelukirjeiden jakeluvelvollisuus ja laatustandardi

Posti kannattaa ehdotettua muutosta postilain 17 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan yleispalvelukirjeiden keräily- ja jakeluvelvollisuutta arvioitaessa otetaan huomioon laissa säädetty yleispalvelun laatustandardi ja sähköisten palveluiden hyödyntäminen.

Posti kannattaa myös ehdotettua muutosta lain 19 §:n kulkunopeusstandardiin, joka keventäisi nykyistä laatuvaatimusta. Yleispalveluun kuuluvien kirjeiden kulkunopeuden keventäminen siten, että 50 % lähetyksistä olisi jaettava neljäntenä arkipäivänä ja 97 % viidentenä arkipäivänä lähettämisestä on perusteltu asiakastarpeiden muuttumisen myötä. Muutos mahdollistaisi yleispalvelun tarjoajan liiketoiminnan joustavoittamisen ja monipuolistamisen.

Yhdessä nämä edellä kuvatut muutokset mahdollistaisivat viisipäiväisestä jakelusta poikkeamisen, kuitenkin niin että jakelupäiviä olisi vähintään kolmena arkipäivänä viikossa.

Lakiluonnoksessa ehdotetun uuden 17 §:n 2 momentin mukaan yleispalveluun kuuluvien kirjelähetysten jakelusta ja keräilystä ei kuitenkaan voisi poiketa alueilla, joilla ei ole sanomalehtien varhaisjakeluverkkoja. Lakiluonnoksen perustelujen mukaan tämä tarkoittaa, että vain varhaisjakeluverkkojen alueilla, jotka ovat lähinnä taajama-alueita, olisi mahdollisuus poiketa viisipäiväisestä jakelusta. Toisaalta 17 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sekä 1 että 2 momentin osalta keräilyssä ja jakelussa voitaisiin ottaa huomioon laatustandardin mahdollistamat joustot yleispalvelukirjeiden kulkunopeudessa. Käytännössä kuitenkin laatustandardin hidastamisesta seuraa, että yleispalvelukirjeitä ei välttämättä ole päivittäin jaettavaksi. Lainmuutoksella tavoiteltu muutos yleispalvelukirjeiden jakeluvelvollisuuteen jää siten pykälän sanamuodon ja sen perustelujen valossa jossain määrin epäselväksi. **Säänöksen sanamuotoa ja perusteluita olisikin tarkistettava siten, että laatustandardia noudattamalla voidaan joustaa yleispalvelukirjeiden jakelupäivien määrässä myös varhaisjakeluverkkojen alueiden ulkopuolella.**

Alueiden määrittely

Postilain yleispalveluvelvollisuuksien kytkeminen sanomalehtien jakelualueisiin on ongelmallista sen vuoksi, että sanomalehdet on nykyisin suljettu pois postilain soveltamisalasta, joten postilaissa ei ole määritelmää sanomalehtien varhaisjakeluverkolle. Lausunnolla olevassa ehdotuksessa tai sen perusteissa ei myöskään anneta asiaan minkäänlaista ohjausta, vaan asia jäisi täysin Viestintäviraston tekemän aluemäärittelyn varaan. Varhaisjakeluverkkojen

alueet eivät noudata postinumeroalueiden, kuntien tai muidenkaan hallinnollisten alueiden rajoja, vaan ne perustuvat puhtaasti lehtiyhtiön päätökseen sen levikin eli tilaajien riittävän tiheän sijainnin perusteella. Varhaisjakeluverkon kattavuuden määrittää käytännössä jakelualueen suurivolyymisiin lehti, koska tämä takaa kattavimman ja halvimmän jakelun halutulle alueelle.

Nykyisin lehtien tilaajamäärien vähentyessä varhaisjakeluverkot pienenevät ja jakelu siirtyy perusjakeluun tai varhaisjakelun ajallisella palvelutasolla toimivaan heittolaatikkoverkkoon. Muutoksia tapahtuu lehtikustantajien aloitteesta sitä mukaa kuin lehtien tilaajamäärä muuttuu. Reittejä uusitaan jatkuvasti volyyminkehityksen seurauksena, jotta kasvavat yksikkökustannukset kyetään pitämään hyväksyttävällä tasolla. Varhaisjakelun jakelualueet keskittyvät vain korkeisiin sanomalehtien tilaajapeittoihin ja siten 2 momentin poikkeusalueet laajenisivat levikkivähennysten myötä jatkuvasti. Samalla yleispalveluvollisuus kiristyi Postin kanssa kilpailevan yhden kaupallisen toimijaryhmän päätöksillä. Tämä uhkaa toteuttaa lakiluonnoksen perusteluissa sivulla 50 ennakoitua kehityskulun: muutos tekisi varhaisjakelu-yhtiöille mahdolliseksi supistaa omia varhaisjakelualueitaan ja jättää kannattamattomat alueet yleispalvelutoimijan hoidettaviksi, jolloin veloitteen kytkeminen varhaisjakeluun johtaisi tulonsiirtoon yleispalvelutoimijalta varhaisjakelu-yhtiöille.

Aluemäärittely tulisi Postin mielestä ehdottomasti tehdä hyödyntäen postinumeroalueita, kuten hallituksen esitysluonnoksen sivulla 55 on todettu. Muuten erilaisten velvollisuuksien kohdistuminen eri alueille on erittäin vaikea määritellä ja se jouduttaisiin tekemään osoitekohtaisesti kaikkien Suomen noin kolmen miljoonan jakelupisteen osalta. Tämä olisi erittäin mittava hallinnollinen taakka Viestintävirastolle ja jakeluyrityksille. Lisäksi se tekisi muun muassa kuluttajille varsin vaikeaksi selvittää, millaisen jakelupalvelun piiriin hänen asuinalueensa kuuluu.

Posti toteaa myös, että sen perusjakelun tuotannon prosessit ja tietojärjestelmät perustuvat tällä hetkellä täysin postinumeroihin. Postinumerot ovat yleisesti logistiikkapalveluissa käytössä oleva ohjausmenetelmä sekä kotimaan että kansainvälisessä postiliikenteessä. Postilla ei ole mitään järjestelmiä, joilla voitaisiin ohjata esimerkiksi lähetysten koneellista lajitteluprosessia muulla tavalla, ainoa vaihtoehto olisi manuaalinen lajittelu prosessin eri vaiheissa. Tämä lisäisi merkittävästi postinjakelun kustannuksia ja voisi heikentää palvelujen laatua.

Posti korostaa jo aiemmissa lausunnoissaan toteamaansa, että on erittäin tärkeää vahvistaa postilain uudistuksen myötä sääntelyn ja sen nojalla tehtävien viranomaisten päätösten ennakoitavuutta. Tämän ehdotuksen osalta näin ei valitettavasti näytä käyvän. **Posti ehdottaa 17 § 2 momentin säätämistä määräaikaiseksi esimerkiksi 3 vuoden ajaksi** edellä kuvattujen ehdotuksen vaikutuksiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi.

Jakelun kilpailutus

7.12.2016

Julkinen - Public

Ehdotus siitä, että yleispalvelun tarjoajan on pakko kilpailuttaa jakelu niillä alueilla, joilla ei ole sanomalehtien varhaisjakelua, sisältää useita avoimia kysymyksiä. Hankintalainsäädännön ulkopuolinen yhtä toimialaa, käytännössä yhtä yritystä, koskeva pakollinen hankintamenettely ilman sovellettavia kynnysarvoja on erittäin poikkeuksellinen lainsäädäntötoimi. Yleispalvelukirjeitä koskevan hankintamenettelyn säätäminen ei ole välttämätöntä turvaamaan sananvapauden toteutumista ja moniarvoisen sanomalehdistön toimintakykyä. Postilla ei myöskään ole monopoliasemaa kirjelähetysten markkinoilla, toisin kuin lakiluonnoksen perusteluissa todetaan. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että ehdotetun uuden säännöksen kohtuullisuus perustuslain turvaaman elinkeinovapauden kannalta tutkittaisiin eduskunnan perustuslakivaliokunnassa.

Yleispalvelukirjeiden jakelun pakollinen kilpailutus on tarkoituksenmukaista vain, jos se luo uusia paikallisia jakeluratkaisuja ja sitä kautta alentaa jakelun kokonaiskustannuksia. Kilpailutus uhkaa kuitenkin nostaa asiakkaiden jakelukustannuksia, jopa yli 7 miljoonaa euroa vuodessa, koska se synnyttää päällekkäistä työtä sekä jakelureiteillä että manuaalisessa lajittelussa ja aiheuttaa ison hallinnollisen taakan. Kilpailutus voi johtaa myös Postin henkilöstön merkittäviin irtisanomisiin, jos jakelutyö siirtyy Postin henkilöstöltä muiden hoidettavaksi.

Edellä kuvattu kilpailutettavien alueiden määrittelyn sitominen sanomalehtien varhaisjakeluverkkoihin on myös kilpailuttamisen näkökulmasta ongelmallista ja alueiden määrittely postinumeroiden perusteella tärkeää nykyisen kustannustehokkaan tuotannon säilyttämiseksi. Alueiden määrittelyn tulisi tapahtua kahden tai kolmen vuoden välein, jotta aluemäärittelyn ja kilpailuttamisen järjestämisestä ei tule kestäväntöntä hallinnollista taakkaa ja kustannuksia sekä yleispalvelun tarjoajalle että valvovalle viranomaiselle. Viranomaiselle ei myöskään saisi jäädä liikaa harkintavaltaa hankintamenettelyn organisoinnin valvonnan suhteen. Eri viranomaisten (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Viestintävirasto, markkinaoikeus) toimivaltasuhteet hankintamenettelyn valvonnassa pitäisi myös selkiyttää.

Säännöksen perusteluissa viitataan useassa kohdassa siihen, että hankintamenettely koskisi sekä keräilyä että jakelua. Pykälätekstin mukaan hankintamenettely koskisi kuitenkin vain jakelua. Perusteluja tulisikin täsmentää vastaamaan ehdotettua säännöstä.

Lainsäädännön muutoksessa olennaista on, että **postilain velvoittama hankintamenettely ei missään tapauksessa saa nostaa yleispalvelun kustannuksia tai heikentää palvelun laatua. Kilpailutuksen tuloksena jakelun ulkoistaminen voi tapahtua vain, jos nämä edellytykset täyttyvät. Muutoin yleispalvelun tarjoajan pitää saada itse jatkaa haja-asutusalueen jakelua.** Postiin tulee aina voida asettaa kilpailutettavan jakelun ehdot niin, ettei kilpailutus vaaranna Postin valtakunnallisen lajittelu- ja jakeluverkon toimintaa ja sillä saavutettavia hyötyjä tai palvelun laadun toteutumista.

7.12.2016

Julkinen - Public

Postilain vaatimus jakelun kilpailuttamisesta ei voi ulottua postilain soveltamisalan ulkopuolisiin tuotteisiin kuten lehdet, osoitteettomat lähetykset ja paketit. Yrityskirjeiden jakelusäännösten pitää olla samanlaiset kaikille postiyrityksille. Jakelun kilpailutusvelvollisuus koskee siten vain yleispalvelukirjeitä, joiden määrä on hyvin vähäinen varhaisjakeluverkkojen ulkopuolella. On myös huomioitava, että laajojen alueiden kilpailuttaminen vaatii Postilta lisäresursseja, jotka kasvattavat kustannuksia niin yleispalveluille kuin muillekin jakelutuotteille. Posti voi nykyisinkin kilpailuttaa jakeluja niin haja-asutusalueilla kuin taajamissakin tarpeen mukaan, joten ehdotetun hankintamenettelyn hyödyt yleispalvelukirjeiden jakelusta koituvien kustannusten alentamiseksi ovat todennäköisesti vähäiset. Posti hakee joka tapauksessa synergiaetuja paikallisten toimijoiden kanssa voidakseen tarjota uusia palveluja yhdistettynä postinjakeluun mahdollisimman kustannustehokkaasti. Paikallisten jakeluratkaisuiden synnyttämiseen ei siis tarvita sääntelyltään raskasta ja toimintaa vääristävää pakollista kilpailutusta.

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Lakiluonnoksessa ehdotetut muutokset 17 §:n ylivoimaisen esteen määrittelyyn sekä 18 §:n mukaiseen keräily- ja jakeluvelvollisuuteen vaikeakulkuisella saaristo- tai erämaa-alueella ovat erittäin tarpeellisia ja hyvin perusteltuja, minkä vuoksi Posti kannattaa niitä lämpimästi.

Tietojärjestelmä sähköisille sisällöille

Lakiluonnoksessa ehdotetaan postilakiin lisättäväksi uusi säännös, joka velvoittaisi yleispalvelun tarjoajan ylläpitämään ja tarjoamaan tietojärjestelmää, jota hyödyntämällä eri toimijat voivat tarjota ja jaella digitaalista sisältöä seitsemänä päivänä viikossa. Tietojärjestelmän pitäisi olla käytettävissä avoimen rajapinnan kautta. **Posti toteaa, että ehdotettu velvoite on tarpeeton eikä se edistä hallitusohjelman mukaista normien purkamista.**

Postilla ei ole valmista toimivaa julkaisujärjestelmää kaikenlaisille digitaalisille sisällöille, joten tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpitämisestä aiheutuu merkittäviä uusia kustannuksia. Tietojärjestelmän käyttöönotto ei myöskään ole mahdollista ilman kohtuullista siirtymäaikaa, jonka Posti ehdottaa olevan vähintään vuosi lain hyväksymisestä. Digitaalisten palveluiden kehityksen pitäisi perustua asiakkaiden tarpeisiin eikä niin, että lainsäädännöllä pakotetaan postin yleispalvelun tarjoaja rakentamaan turvaverkkoja joillekin asiakasryhmille ilman varmuutta todellisesta asiakastarpeesta. Sääntelytarvetta arvioitaessa on otettava huomioon myös valtionhallinnon hankkeet sähköisten viestien välittämisessä ja miten ne linkittyvät yksityisten lähettäjien tarpeisiin.

Muun muassa lehtien sähköisen sisällön jakelua varten on jo nykyään olemassa kaupallisia digitaalisia jakelujärjestelmiä, joten tarvetta velvoittaa Postia luomaan kilpaileva järjestelmä jo tarjolla oleville kaupallisille ratkaisuille ei ole. Postin tarjoamaa digitaalista jakelujärjestelmää tarvitsisivat käytännössä ehkä vain pienileikkiset sanomalehdet. Postin aiemmin pilotoima lehtien sähköinen jakelu ei ole toistaiseksi kiinnostanut lehtiä, joten tietojärjestelmän

7.12.2016

Julkinen - Public

käyttäjäksi jäisi siten ehkä vain hyvin rajallinen joukko ostajia. Uhkana on tällöin, että velvoitteesta aiheutuneille kustannuksille ei löydy muita maksajia kuin yleispalveluja käyttävät kuluttajat ja pienyritykset.

Lakiluonnoksen perusteluissa todetaan, että kyseessä olisi yleispalveluihin kuuluva palvelu, jonka hinnoittelussa noudatettaisiin postilain hinnoittelusäännöksiä. **Posti huomauttaa, että postilain 26 §:n hinnoittelusäännökset koskevat yleispalveluun kuuluvia postipalveluja, jotka on laissa määritelty kirjeiden ja postipakettien välittämiseksi. Sähköisen sisällön jakelun mahdollistavan tietojärjestelmän käytön hinnoittelu ei siten voi kuulua postilain hinnoittelusäännösten piiriin.** Tietojärjestelmän ylläpitämistä koskevan velvoitteen on toisaalta perusteltu olevan sopusoinnussa perustuslain mukaisen elinkeinovapauden kanssa mm. siksi, että velvoite on tarkkarajainen ja yleispalvelun tarjoaja voisi sopia järjestelmän käytöstä kaupallisin sopimuksin. Jos postilain hinnoittelusäännökset soveltuisivat järjestelmän käytön hinnoitteluun, niin palvelusta ei voisi tehdä sopimuksia kaupallisin ehdoin, sillä hinnoittelusäännökset nimenomaan rajoittavat kaupallisia sopimuksia. Velvoitteen tarkka sisältö, esimerkiksi laatuvaatimukset palvelulle, ei myöskään ole tiedossa. Tämänkin ehdotetun uuden säännöksen kohtuullisuus perustuslain turvaaman elinkeinovapauden kannalta tulisi tutkia eduskunnan perustuslakivaliokunnassa

Hinnoittelu

Hinnoittelua koskevaa postilain säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että yleispalveluun kuuluvien postipalvelujen hinnat saavat sisältää kohtuullisen liikevoiton. Kohtuullisena pidettäisiin noin 10 prosentin liikevoittoa. Muutos vastaa muissa EU-maissa noudatettua käytäntöä, joissa yleisesti on sallittu joko kiinteä liikevoittoprosentti tai kohtuulliseen katteeseen perustuva mekanismi yleispalvelutuotteille. Postidirektiivin mukaan yleispalvelun hinnoittelun oltava objektiivista, avointa, syrjimätöntä ja kustannuksiin sovitettua. Kohtuullisen liikevoiton salliminen ei siten ole ristiriidassa kustannussuuntautuneisuuden, kohtuullisuuden ja tehokkuuden vaatimuksen kanssa eikä kohtuullisen liikevoiton salliminen edellytä näiden kriteereiden poistamista postilaista.

Posti pitää ehdotettua muutosta erittäin tärkeänä uudistuksena, sillä nykyisen lainsäädännön suhteen vallitsee tällä hetkellä tulkintaerimielisyys. **Posti esittää, että ehdotuksen perusteluissa todettaisiin johdonmukaisesti kohtuullisen liikevoiton tarkastelun tapahtuvan yleispalveluun kuuluvien postipalveluiden hinnoittelua kokonaisuutena tarkasteltuna eikä tuotekohtaisesti.** Yleispalvelun kustannuslaskennan säännöillä on olennainen vaikutus yleispalvelun rahoitustarpeeseen.

Postinumero- ja osoiterekisterijärjestelmä

Posti vastustaa 38 §:ään ehdotettua osoitetietojen hinnoittelua koskevaa muutosta, koska se tarkoittaisi, että osoiterekisterin ylläpidosta aiheutuvat kustannukset jäisivät yksinomaan Postin kannettaviksi muiden markkinatoimijoiden eduksi. Postimarkkinoiden kilpailun edistäminen ei saa tapahtua yhden

7.12.2016

Julkinen - Public

yrityksen eli Postin kustannuksella. Postiyrityksille on jo säädetty velvollisuus luovuttaa toisilleen osoiterekisterissään olevat nimi- ja osoitetiedot, joten muille toimijoille on jo tarjolla Postin osoiterekisteritiedot. Ehdotettu muutos ei siten edistä parempien palveluiden tarjoamista tai tuo mitakaan konkreettisia hyötyjä postinsaajille. Vain yleispalvelukirjeitä koskee nykyisin velvollisuus tehdä osoiteselvitys.

Postin historia postimarkkinoilla määräävässä asemassa olevana yrityksenä – mikä määrittely ei enää ole ajantasainen - ei kevennä lainkaan osoiterekisterissä olevien tietojen ylläpidosta tällä hetkellä aiheutunutta kustannustaakkaa. Kyse ei ole rekisterin vuosien takaisesta perustamiskustannuksesta, vaan jatkuvasti syntyvästä kustannuksesta, sillä vuosittain muuttuneesta osoitteesta ilmoittaa lähes miljoona kuluttajaa ja yritystä. Oikeiden osoitetietojen keräämisestä ja tietojärjestelmän ylläpidosta aiheutuu merkittävä kustannus. Perustuslaissa turvatus omaisuuden suojan näkökulmasta ei ole kohtuullista, että Posti ei saisi periä kustannusvastaavaa hintaa tietojen pakkoluovuttamisesta. Sääntely ei vastaa muun muassa viestintämarkkinoilla käytössä olevia hinnoittelusääntöjä, joissa sallitaan kustannuksiin perustuva hinta.

Postin vastuu laissa säädetyn veloitteen perusteella luovutettujen tietojen käytöstä ja mahdollisesta väärinkäytöstä muun muassa tietosuojan kannalta pitää myös yksiselitteisesti rajata pois.

Muut muutokset postinumerojärjestelmää ja osoiterekisteriä koskeviin 37 ja 38 §:iin ovat perusteltuja ja Posti pitää niitä tarkoituksenmukaisina.

Kerrostalojen lokerikkojakelu

Posti kannattaa kerrostaloja koskevan jakelusäännöksen uudistamista. Säännöksen mukainen jakelutapa kerrostaloissa jää kuitenkin epäselväksi, kun ensisijaisena jakelutapana mainitaan sekä lokerikkojakelu että huoneistokohtainen postiluukku. **Posti katsoo, että kerrostaloissa pitäisi siirtyä pääsääntöisesti lokerikkojakeluun.** Uusissa taloissa tämä voisi tapahtua hyvin lyhyen siirtymäajan jälkeen, mutta vanhoissa kerrostaloissa on käytännön syistä sallittava pidempi siirtymäaika. Siirtymäajan kuluessa voidaan ratkaista esimerkiksi mahdolliset paloturvallisuudesta tai rakennusmääräyksistä aiheutuvat tekniset kysymykset tarvittaessa alemman asteisten säädösten kautta.

Muut erinäiset muutokset

Lausunnolla oleva lakiluonnos sisältää lisäksi useita muita muutosehdotuksia muun muassa näkövammaisten lähetysten maksuttomuuteen, hinnastojen julkaisuun ja Viestintäviraston toimivaltuuksiin liittyen. Posti pitää muutosehdotuksia myönteisinä ja tarpeellisinä. Erityisesti postilähetysten vastaanottoa, takavarikointia ja säilyttämistä sekä postiyrityksen vastuuta koskevat nykyiset säännökset ovat osoittautuneet käytännön lainsoveltamisen kannalta hankaliksi ja muutokset ovat hyvin tervetulleita.

7.12.2016

Julkinen - Public

Toimipisteiden sääntely

Postin näkemys on, että toimipisteverkoston sääntelyä tulisi keventää, jotta se mahdollistaa toimipisteiden sijoittamisen paremmin asiakkaiden tarpeiden mukaan. Asiaa koskeva valtioneuvoston asetus on tarkistettava samanaikaisesti postilain muutosten kanssa siten, että nykyisiä väestöpeittoja ja etäisyyksiä koskevia velvoitteita kevennetään.

Lopuksi

Postilakia uudistettaessa ei pidä katsoa menneisyyteen tai edes nykytilanteeseen, vaan katsoa rohkeasti tulevaisuuteen. Uudistuksessa tulee huomioida sähköisen viestinnän voimakas lisääntyminen sekä asiakkaiden tarpeiden muutokset. Sääntelyä keventämällä mahdollistetaan kohtuuhintaisten postipalvelujen ylläpito ja ylipäättään yleispalvelun säilyminen koko maassa – ilman valtion tukea.

Sääntelyn tulee olla myös ennustettavaa ja vakaata tavalla, joka mahdollistaa yleispalveluvelvollisen yhtiön liiketoiminnan ja palvelujen pitkäjänteisen kehittämisen.

Postilain uudistuksen onnistumista on arvioitava sen perusteella, kyetäänkö sen avulla turvaamaan kustannustehokas yleispalvelu ja hillitsemään asiakkaiden jakelukustannusten nousua. Posti toivoo, että nyt tehtävä uudistus ei jää puolitiehen, vaan vuoden kuluttua voidaan arvioida postilain uudistuksen johtaneen turhan sääntelyn purkamiseen asiakkaiden eduksi.

Kunnioittavasti

Posti Oy
Postipalvelut

Turukka Kuusisto
Senior Vice President